

คำนำ

เรากำลังอยู่ในช่วงเวลาสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ครั้งสำคัญยิ่งยวดเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้นในศตวรรษก่อนหน้านี้ ประชากรทั่วโลกตั้งแต่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออก ไปจนถึงประเทศที่พัฒนาแล้วในยุโรป และเศรษฐกิจเกิดใหม่ในทวีปอเมริกา กำลังมีอายุมากขึ้น นี่ไม่ใช่การคาดการณ์ที่ห่างไกล แต่มันคือความจริงในปัจจุบัน กำลังเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ และสถานที่ทำงานของเราอย่างรวดเร็ว แนวโน้มการสูงวัยของประชากรที่ไม่อาจหยุดยั้งได้นำมาซึ่งความท้าทายและโอกาสอันน่าทึ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

หนังสือเล่มนี้ สังคมผู้สูงอายุ: การนำทางการเปลี่ยนแปลงทางประชากรเพื่อความยืดหยุ่นทาง

เศรษฐกิจและความสามัคคีทางสังคมได้รับการ
ออกแบบให้เป็นคู่มือสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจ
ใจความซับซ้อนเหล่านี้ และกำหนดแนวทางรับมือที่
สามารถเปลี่ยนวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นให้กลายเป็น
แพลตฟอร์มสำหรับการเติบโตอย่างยั่งยืนและ
ครอบคลุม

ภายในปี พ.ศ. 2593 ประชากรหนึ่งในหกคนทั่วโลกจะมีอายุมากกว่า 65 ปี ซึ่งถือเป็นการปรับโครงสร้างทางสังคมขั้นพื้นฐานของเรา การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อทุกแง่มุมขององค์กรมนุษย์ ตั้งแต่ผลผลิต ทางเศรษฐกิจและการเงินสาธารณะ ไปจนถึงระบบการดูแลสุขภาพ โครงสร้างครอบครัว และการออกแบบชุมชนของเรา การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่ใช่แค่เพียงการฝึกฝนทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนสำหรับผู้กำหนดนโยบายที่กำลังร่างกฎหมาย ผู้นำธุรกิจที่กำลังก้าวไปสู่การเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงาน ผู้นำชุมชนที่กำลังสร้าง

ความสามัคคีทางสังคม และพลเมืองทุกคนที่หวังจะ
เจริญรุ่งเรืองในทศวรรษหน้า

หนังสือเล่มนี้ก้าวข้ามการอธิบายเชิงประชากร
ศาสตร์เพียงอย่างเดียว ไปสู่การนำเสนอการวิเคราะห์
สังคมผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและเป็นรูปธรรม เรา
เริ่มต้นด้วยการนิยามแนวคิดของ "สังคมผู้สูงอายุ" และ
วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันปรากฏการณ์ระดับโลก
นี้ นั่นคืออัตราการเกิดที่ลดลงและอายุขัยที่เพิ่มขึ้น
จากนั้นเราจะเดินทางไปทั่วโลก เปรียบเทียบแนวทางที่
หลากหลายของประเทศต่างๆ เช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น จีน
และสิงคโปร์ ซึ่งแต่ละประเทศกำลังเผชิญกับการ
เปลี่ยนแปลงนี้ในบริบททางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่
แตกต่างกัน

หัวใจสำคัญของการสำรวจของเราอยู่ที่ผลกระทบ
ที่เป็นรูปธรรมของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร
ศาสตร์นี้ เราวิเคราะห์ผลกระทบอันลึกซึ้งต่อเศรษฐกิจ
ของประเทศ ตั้งแต่การเติบโตของ GDP และนวัตกรรม

ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงในระดับภาคส่วน และความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้นจากการขาดแคลนแรงงาน แต่เรายังมุ่งมั่นไปที่แนวทางแก้ไขด้วย เราให้รายละเอียดว่าองค์กรต่างๆ สามารถปรับตัวได้อย่างไร ผ่านแนวปฏิบัติด้านทรัพยากรบุคคลที่คำนึงถึงอายุ การจัดรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น และการถ่ายทอดความรู้เชิงกลยุทธ์ เราศึกษากรอบนโยบายที่สามารถส่งเสริมสุขภาพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และความยืดหยุ่นทางการเงินตลอดช่วงชีวิตที่ยาวนาน นอกจากนี้ เรายังมองเห็นภาพการสร้างชุมชนที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ผ่านการวางผังเมืองอย่างชาญฉลาด การบูรณาการทางเทคโนโลยี และความมุ่งมั่นที่จะสร้างความสามัคคีระหว่างรุ่น

หนังสือเล่มนี้รวบรวมงานวิจัยล่าสุดจากสาขาเศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา สาธารณสุข การวางผังเมือง และการจัดการองค์กร เพื่อให้มุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับหนึ่งในแนวโน้มที่สำคัญที่สุดของ

ศตวรรษที่ 21 ผ่านการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศ หลักฐานเชิงประจักษ์ และสถานการณ์เชิงคาดการณ์ เรามุ่งหวังที่จะให้มุมมองที่ชัดเจนเกี่ยวกับความท้าทายในขณะทีระบุกฤษฎีที่สามารถถ่ายโอนได้สำหรับการปรับตัวที่ประสบความสำเร็จ

การเดินทางของเราสิ้นสุดลงด้วยการเรียกร้องให้ลงมือทำการนำทางสู่การเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์นั้นต้องการมากกว่าแค่การริเริ่มแบบแยกส่วน หากแต่ยังต้องการกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงและบูรณาการ ซึ่งมีส่วนร่วมทั้งรัฐบาล ภาคธุรกิจ และชุมชนภาวะสูงวัยของโลกเป็นบททดสอบวิสัยทัศน์ ความเฉลียวฉลาด และค่านิยมร่วมกันของเรา มันคือคำเชื้อเชิญให้เราสร้างอนาคตที่ชีวิตที่ยืนยาวขึ้นนั้นสอดคล้องกับชีวิตที่ดีกว่า ชีวิตที่มีจุดมุ่งหมาย การมีส่วนร่วม และศักดิ์ศรีสำหรับคนทุกยุคทุกสมัย เราหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะมอบความรู้ มุมมอง และแรงบันดาลใจเพื่อช่วยตอบสนองเสียงเรียกร้องนั้น

สารบัญ

บทนำสู่สังคมผู้สูงอายุ หน้า 10

บทที่ 1 หน้า 17

ทำความเข้าใจสังคมผู้สูงอายุ – นิยามและมิติ

บทที่ 2 หน้า 26

ภูมิทัศน์โลก – ประเทศใดบ้างที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

บทที่ 3 หน้า 36

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ – สังคมผู้สูงอายุเปลี่ยนโฉม
เศรษฐกิจของประเทศอย่างไร

บทที่ 4 หน้า 48

การเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงาน – ลักษณะการทำงาน

และการเกษียณอายุที่เปลี่ยนแปลงไป

บทที่ 5 หน้า 56

กรอบนโยบาย – กลยุทธ์ภาครัฐเพื่อการปรับตัวที่
ประสบความสำเร็จ

บทที่ 6 หน้า 66

กลยุทธ์องค์กร – การปรับตัวขององค์กรต่อการ
เปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์

บทที่ 7 หน้า 75

ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างรุ่น การสร้างสังคม
ที่เหนียวแน่นข้ามรุ่น

บทที่ 8 หน้า 84

ความพร้อมทางการเงิน – การสร้างความยืดหยุ่นตลอด
ช่วงชีวิต

บทที่ 9 หน้า 95

การสร้างชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ – โครงสร้าง
พื้นฐานและการออกแบบทางสังคม

บทที่ 10 หน้า 111

กรณีศึกษาระดับโลก – แนวทางระดับชาติต่อภาวะสูง
วัยทางประชากร

บทที่ 11 หน้า 120

โซลูชันทางเทคโนโลยี – นวัตกรรมเพื่อความยืดหยุ่น
ทางประชากร

บทที่ 12 หน้า 135

การคาดการณ์อนาคต – สถานการณ์สำหรับปี 2050
และหลังจากนั้น

บทที่ 13 หน้า 147

คำกระตุ้นการตัดสินใจ – กลยุทธ์แบบบูรณาการเพื่อ
อนาคตที่ยืดหยุ่นสำหรับผู้สูงอายุ

บทที่ 14 หน้า 158

บทสรุป

บทนำสู่สังคมผู้สูงอายุ

“สังคมผู้สูงอายุ: การนำทางการเปลี่ยนแปลงทางประชากรเพื่อความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจและความสามัคคีทางสังคม”

นิยามการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ทั่วโลกและความสำคัญ โดยใช้ตัวอย่างประเทศต่างๆ เช่น จีนและญี่ปุ่น

ภูมิทัศน์และปัจจัยขับเคลื่อนระดับโลก: ศึกษารูปแบบการสูงวัยทั่วโลกผ่านสถิติและตาราง วิเคราะห์สาเหตุต่างๆ เช่น อัตราการเกิดที่ลดลงผลกระทบทางเศรษฐกิจ: วิเคราะห์ผลกระทบต่อ GDP ผลิต และการคลังสาธารณะ โดยอ้างอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

- การเปลี่ยนแปลงกำลังคน: อภิปรายปัญหาการขาดแคลนแรงงาน การถ่ายทอดความรู้ และทีมงานหลายรุ่น
- กรอบนโยบาย: เสนอกลยุทธ์ด้านสุขภาพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อบรรเทาผลกระทบ
- กลยุทธ์องค์กร: อธิบายรายละเอียดแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมทุกช่วงวัย เช่น การทำงานที่ยืดหยุ่นและการเกษียณอายุแบบค่อยเป็นค่อยไป
- ความสามัคคีระหว่างรุ่น: สนับสนุนการศึกษา โครงการชุมชน และการต่อสู้กับลัทธิอายุ
- การเตรียมความพร้อมทางการเงิน: ครอบคลุมการปฏิรูปเงินบำนาญ การวางแผนส่วนบุคคล และการ

สร้างความยืดหยุ่น

- ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ: ระบุโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่อาศัย และการปรับตัวด้านการขนส่ง
- กรณีสศึกษาระดับโลก: เปรียบเทียบแนวทางของเยอรมนี สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และจีน
- โซลูชันเทคโนโลยี: สำรวจอุปกรณ์ช่วยเหลือ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) การแพทย์ทางไกล และความท้าทายในการนำไปใช้งาน
- การคาดการณ์อนาคต: จำลองสถานการณ์ในปี 2050 และแนวโน้มใหม่ๆ เช่น หุ่นยนต์และเศรษฐกิจอายุยืน
- คำกระตุ้นการตัดสินใจ: สรุปกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกัน

สำหรับรัฐบาล ธุรกิจ และชุมชน

เราอยู่ในช่วงเวลาสำคัญในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ และสถานที่ทำงานทั่วโลก แนวโน้มประชากรสูงอายุที่ไม่อาจหยุดยั้งได้นำมาซึ่งความท้าทายและโอกาสอันน่าทึ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือสำคัญในการทำ ความเข้าใจความซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงทาง ประชากรศาสตร์ และการกำหนดแนวทางรับมือที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเปลี่ยนวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นให้ กลายเป็นแพลตฟอร์มสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและ การเติบโตอย่างครอบคลุม

ภาวะประชากรสูงอายุของเราไม่ใช่การ คาดการณ์ที่ไกลเกินจริง แต่เป็นความจริงในปัจจุบันที่ ส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ในทุกระดับการพัฒนา ทางเศรษฐกิจ ภายในปี พ.ศ. 2593 ประชากรทั่วโลก

หนึ่งในหกจะมีอายุมากกว่า 65 ปี ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมขั้นพื้นฐาน การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อทุกแง่มุมขององค์กร มนุษย์ ตั้งแต่ผลผลิตทางเศรษฐกิจและระบบการดูแลสุขภาพ ไปจนถึงโครงสร้างครอบครัวและการออกแบบชุมชน การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ไม่ใช่แค่เพียงการศึกษาเชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้นำธุรกิจ ผู้นำชุมชน และประชาชนที่ต้องการความเจริญรุ่งเรืองในทศวรรษหน้า

การศึกษาสังคมผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมนี้ ก้าวข้ามการอธิบายเชิงประชากรเพียงอย่างเดียว ไปสู่การนำเสนอกลยุทธ์ที่ใช้งานได้จริงและวิธีแก้ปัญหาที่อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ งานวิจัยนี้ได้รวบรวมงานวิจัยล่าสุดจากสาขาเศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา การวางผังเมือง และการจัดการองค์กร เพื่อให้มุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับแนวโน้มที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง

ของศตวรรษที่ 21 ผ่านการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ
ระหว่างประเทศและกรณีศึกษาแนวทางระดับชาติ เรา
ได้ระบุนโยบายที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและการ
ปรับตัวตามบริบท ซึ่งสามารถช่วยให้สังคมก้าวผ่าน
การเปลี่ยนแปลงทางประชากรนี้ได้อย่างประสบ
ความสำเร็จ

บทที่ 1

ทำความเข้าใจสังคมผู้สูงอายุ
นิยามและมิติ

1.1 สังคมผู้สูงอายุประกอบด้วย อะไรบ้าง?

สังคมผู้สูงอายุหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางประชากร
ชั้นพื้นฐาน ซึ่งมีลักษณะเด่นคืออายุเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นและ
สัดส่วนของผู้สูงอายุในประชากรกลุ่มเดียวกันที่เพิ่มขึ้น
การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นเมื่ออัตราการเกิดที่ลดลง
สอดคล้องกับอายุขัยที่ยืนยาวขึ้น ส่งผลให้พีระมิด
ประชากรค่อยๆ เปลี่ยนรูปเป็นเสาหลักประชากร และใน
ที่สุดก็กลายเป็นพีระมิดประชากรแบบกลับหัว ซึ่ง
ประชากรกลุ่มอายุสูงอายุจะมีขนาดเทียบเท่าหรือ
มากกว่ากลุ่มอายุน้อยกว่า องค์การอนามัยโลกและ
นักวิจัยด้านประชากรศาสตร์มักวัดปรากฏการณ์นี้ผ่าน
ตัวชี้วัดต่างๆ เช่น ร้อยละของประชากรที่มีอายุ 65 ปี
ขึ้นไป อัตราส่วนการพึ่งพาผู้สูงอายุ (จำนวนผู้สูงอายุ
ต่อผู้ใหญ่วัยทำงาน) และอายุเฉลี่ยของประชากร

เมื่อประชากรของประเทศใดที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป เกิน 7% ของประชากรทั้งหมด ประเทศนั้นจะถูกจัดเป็น "สังคมผู้สูงอายุ" เมื่อประชากร 14% กลายเป็น "สังคมผู้สูงอายุ" และเมื่อประชากร 20% กลายเป็นสิ่งที่นักประชากรศาสตร์เรียกว่า "สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด" ความก้าวหน้านี้เร่งตัวขึ้นอย่างมากในหลายประเทศ โดยบางประเทศในเอเชียตะวันออกกำลังเปลี่ยนผ่านจากวัยสูงอายุไปสู่วัยสูงอายุขั้นสูงสุดในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งเป็นเส้นทางที่ฝรั่งเศสใช้เวลาเกือบ 150 ปี แต่กลับเกิดขึ้นในเวลาเพียง 25-40 ปีในประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้

ผลกระทบทางสังคมที่เกินขีดจำกัดเหล่านี้ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น สังคมผู้สูงอายุในระยะแรกเริ่มนำมาซึ่งความท้าทายเกี่ยวกับการปรับตัวของโครงสร้างทางสังคมและรูปแบบทางเศรษฐกิจ สังคม

ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับแรงกดดันที่รุนแรงกว่าต่อระบบ
สาธารณสุขและกองทุนบำเหน็จบำนาญ อย่างไรก็ตาม
สังคมผู้สูงอายุขั้นสูงสุดกำลังเผชิญกับการประเมินใหม่
อย่างครอบคลุมเกี่ยวกับสัญญาระหว่างรุ่น พลวัตของ
ตลาดแรงงาน และแม้แต่บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม
เกี่ยวกับการทำงาน การเกษียณอายุ และชุมชน จังหวะ
ของการเปลี่ยนแปลงนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด
ความก้าวหน้าที่กำลังทำให้สถาบันต่างๆ มีเวลามากขึ้น
ในการปรับตัว ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ดังที่เห็นในเอเชียตะวันออกอาจสร้างความตึงเครียด
ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรุนแรง

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการแยกแยะระหว่าง
วัยสูงอายุ "ระดับบนสุด" และวัยสูงอายุ "ระดับล่างสุด"
การสูงวัยในระดับสูง ซึ่งขับเคลื่อนโดยอายุขัยที่เพิ่มขึ้น
ส่งผลให้ผู้สูงอายุในกลุ่มอายุปลายๆ เพิ่มขึ้น การสูงวัย
ในระดับสูง อันเป็นผลมาจากภาวะเจริญพันธุ์ต่ำอย่าง

ต่อเนื่อง ทำให้ฐานประชากรวัยหนุ่มสาวลดลง ประเทศ
ที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่กำลังเผชิญกับภาวะทั้งสองอย่าง
พร้อมกัน นำไปสู่โครงสร้างพีระมิดกลับหัว พลวัตแบบ
คู่ขนานนี้ไม่เพียงแต่เพิ่มจำนวนผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ยัง
ลดขนาดประชากรวัยทำงานที่เลี้ยงดูพวกเขา ซึ่งเป็น
ความท้าทายที่วัดได้จากอัตราการพึ่งพาผู้สูงอายุที่เพิ่ม
สูงขึ้น

1.2 . ปัจจัยขับเคลื่อนเบื้องหลัง การสูงวัยทั่วโลก

การเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ในกลุ่มผู้สูงอายุมีสาเหตุมาจากพัฒนาการระดับโลกสองประการที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่ อัตราการเกิดที่ลดลงและอายุขัยที่เพิ่มขึ้น อัตราการเกิดลดลงอย่างรวดเร็วทั่วโลกเนื่องจากประเทศต่างๆ กำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยการศึกษาและการมีส่วนร่วมของสตรีเพิ่มขึ้น การขยายตัวของเมืองทำให้ต้นทุนการเลี้ยงดูบุตรสูงขึ้น และการเข้าถึงยาคุมกำเนิดขยายตัว ขณะเดียวกันความก้าวหน้าทางการแพทย์ สุขภาพที่ดีขึ้น โภชนาการที่ดีขึ้น และโครงการริเริ่มด้านสาธารณสุขได้ช่วยยืดอายุขัยอย่างมีนัยสำคัญในทุกภูมิภาคของโลก

การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ไม่เพียงแต่เป็น

ปรากฏการณ์ทางสถิติ แต่ยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งใหญ่ การเปลี่ยนผ่านจากเศรษฐกิจเกษตรกรรมไปสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมและหลังอุตสาหกรรม ทำให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเด็กลดลง เปลี่ยนจากผู้มีส่วนสนับสนุนการผลิตในครัวเรือนไปสู่การลงทุนทางการเงินระยะยาว ยิ่งไปกว่านั้น การเข้าถึงยาคุมกำเนิดที่เชื่อถือได้อย่างแพร่หลายยังแยกกิจกรรมทางเพศออกจากการสืบพันธุ์ ทำให้บุคคล โดยเฉพาะผู้หญิง มีอิสระในการดำเนินชีวิต เจริญพันธุ์มากขึ้น เมื่อบรรทัดฐานทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป วิถีชีวิตแบบอื่น ๆ ที่มีการแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อยและครอบครัวขนาดใหญ่ก็ได้รับการยอมรับและน่าปรารถนามากขึ้น ยิ่งตอกย้ำระดับภาวะเจริญพันธุ์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ทดแทน ซึ่งโดยทั่วไปถือว่ามิบุตรน้อยกว่า 2.1 คนต่อสตรี ให้เป็นลักษณะเด่นที่คงอยู่ของสังคมสมัยใหม่

อีกด้านหนึ่ง การมีอายุยืนยาวขึ้นถือเป็นชัยชนะ

ของความก้าวหน้าของมนุษย์ ศตวรรษที่ 20 ได้เห็น
การปฏิวัติอัตราการรอดชีวิต ซึ่งเริ่มต้นจากการควบคุม
โรคติดต่อด้วยการฉีดวัคซีนและยาปฏิชีวนะ และต่อมา
ด้วยความก้าวหน้าในการรักษาโรคเรื้อรัง เช่น
โรคหัวใจ และหลอดเลือดและโรคมะเร็ง สิ่งนี้นำไปสู่
ความแตกต่างที่สำคัญ นั่นคือ การยืดอายุขัย (จำนวน
ปีโดยเฉลี่ยที่คาดว่าจะบุคคลจะมีชีวิตอยู่) เทียบกับ
อายุขัยเฉลี่ย (จำนวนปีโดยเฉลี่ยที่บุคคลจะมีสุขภาพ
แข็งแรงสมบูรณ์) แม้ว่าเราจะมีอายุยืนยาวขึ้น แต่ความ
ท้าทายสำคัญสำหรับสังคมผู้สูงอายุระดับสูงคือการทำให้
แน่ใจว่าอายุขัยที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้จะมีชีวิตอยู่อย่างมี
สุขภาพดี ซึ่งจะช่วยลดภาระของความพิการและโรค
เรื้อรัง

แม้ว่าประเทศที่มีรายได้สูงในยุโรปและเอเชียจะ
เผชิญกับแนวโน้มเหล่านี้ตั้งแต่เนิ่นๆ แต่ประเทศที่มี
รายได้ต่ำและปานกลางกลับมีอัตราการสูงวัยที่เร็ว
กว่าประเทศที่ร่ำรวยกว่าอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งนัก

ประชากรศาสตร์เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า "ภาระสองเท่าของผู้สูงอายุ" ซึ่งประเทศต่างๆ ต้องเผชิญกับความท้าทายของประชากรสูงวัยก่อนที่จะบรรลุการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับสูง การบีบอัดการเปลี่ยนแปลงทางประชากรเช่นนี้ก่อให้เกิดความเร่งด่วนอย่างยิ่งในการพัฒนานโยบายที่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอย่างจีนและบราซิลกำลังเผชิญกับจำนวนประชากรสูงวัยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็ยังคงเผชิญกับความท้าทายด้านการพัฒนาของเศรษฐกิจที่มีรายได้ปานกลาง เช่น การสร้างระบบสวัสดิการสังคมที่แข็งแกร่งและระบบการดูแลสุขภาพที่ครอบคลุม พวกเขาใช้เวลาและทรัพยากรน้อยกว่าในการเตรียมความพร้อมสำหรับความต้องการทางการคลังและสังคมของสังคมสูงวัย เมื่อเทียบกับประเทศในยุโรปที่ค่อยๆ สูงวัยไปพร้อมกับการสะสมความมั่งคั่ง ช่วงเวลาที่เร่งตัวขึ้นนี้คุกคามที่จะเพิ่มความเหลื่อมล้ำและครอบงำระบบสนับสนุนที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่

บทที่ 2

ภูมิทัศน์โลก – ประเทศใดบ้างที่เข้า
สู่สังคมผู้สูงอายุ?

2.1 การเปลี่ยนแปลงของประชากร สูงอายุทั่วโลก

ภูมิทัศน์ประชากรโลกเผยให้เห็นความแตกต่างอย่างโดดเด่นในโครงสร้างอายุของประชากร ซึ่งสะท้อนถึงระยะต่างๆ ของการเปลี่ยนผ่านทางประชากร ณ ปี พ.ศ. 2567 ประเทศที่มีประชากรสูงอายุมากที่สุด ได้แก่ ญี่ปุ่น (29.9% ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป) อิตาลี (24.1%) ฟินแลนด์ (23.7%) โปรตุเกส (23.7%) และเยอรมนี (22.6%) ประเทศเหล่านี้กำลังเผชิญกับความท้าทายเร่งด่วนเกี่ยวกับความยั่งยืนของเงินบำนาญ ความสามารถของระบบการดูแลสุขภาพ และการเติมเต็มกำลังแรงงาน

ขณะเดียวกัน สังคมผู้สูงอายุที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น จีน (13.7% ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป) ไทย (13.5%)

และบราซิล (9.8%) กำลังเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ก่อนที่ประชากรจะมีอายุมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อีกด้านหนึ่งประเทศที่อายุน้อยที่สุดในโลก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในแถบแอฟริกาใต้สะฮารา ได้แก่ ไนเจอร์ (2.7% อายุ 65 ปีขึ้นไป) ยูกันดา (2.4%) และแองโกลา (2.4%) มีช่องทางโอกาสทางประชากรศาสตร์ที่จะลงทุนในทุนมนุษย์และดำเนินนโยบายที่มองไปข้างหน้าก่อนที่จะเผชิญกับแรงกดดันด้านผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญ

แนวคิดสำคัญในการทำความเข้าใจความแตกต่างเหล่านี้คือ "เงินปันผลทางประชากรศาสตร์" ปัจจุบันประเทศที่อายุน้อยหลายประเทศ โดยเฉพาะในแอฟริกาและบางส่วนของเอเชียใต้ มีโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยทำงานสูงเมื่อเทียบกับประชากรที่อยู่ในอุปการะ (ทั้งเด็กและผู้ใหญ่) สิ่งนี้จะสร้างโอกาส

ทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นได้ หากประเทศเหล่านี้สามารถสร้างงานได้อย่างเพียงพอและเสริมสร้างทักษะให้กับเยาวชน อย่างไรก็ตาม ช่องทางนี้เป็นเพียงชั่วคราว หากไม่มีการลงทุนเชิงกลยุทธ์ เงินปันผลก็อาจสูญเปล่า และในที่สุดประเทศเหล่านี้จะต้องเผชิญกับความท้าทายด้านผู้สูงอายุแบบเดียวกัน แต่อาจไม่มีความมั่งคั่งที่สะสมไว้เหมือนประเทศพัฒนาแล้วในปัจจุบัน

อัตราการเกิดผู้สูงอายุเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่าง แม้ว่าทั้งญี่ปุ่นและเยอรมนีจะอยู่ในภาวะสูงวัยอย่างมาก แต่การเปลี่ยนแปลงของญี่ปุ่นกลับรวดเร็วอย่างน่าทึ่ง อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหลังสงครามโลก ตามมาด้วยอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงอย่างฉับพลันและต่อเนื่อง ในทางตรงกันข้าม ประเทศในยุโรปอย่างฝรั่งเศสและสวีเดนกลับประสบปัญหาอัตราการเจริญพันธุ์ลดลงอย่างค่อย

เป็นค่อยไปและอายุขัยที่เพิ่มขึ้นตลอดหนึ่งศตวรรษ ทำให้สถาบันต่างๆ มีเวลาปรับตัวมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หมายความว่าบรรทัดฐานทางสังคม โครงสร้างครอบครัว และนโยบายเศรษฐกิจกำลังถูกจำกัดจนถึงขีดสุด ดังจะเห็นได้จากอัตราการเจริญพันธุ์ที่ต่ำที่สุดในโลกของเกาหลีใต้ และจำนวนประชากรที่มีอายุเกินร้อยปีของญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ตาราง: โครงสร้างอายุของแต่ละประเทศที่แสดงถึงระยะต่างๆ ของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร

ประเทศ	อายุ 0-14 ปี (%)	อายุ 15-64 ปี (%)	อายุ 65 ปีขึ้นไป (%)	ลักษณะสำคัญของระยะการแก่ชรา
ประเทศญี่ปุ่น	12.30%	57.80%	29.90%	ผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก ประชากรสูงอายุส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
เยอรมนี	13.60%	63.80%	22.60%	ผู้สูงอายุที่มีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำอย่างต่อเนื่อง พึ่งพาการย้ายถิ่นฐานที่มีทักษะ
สหรัฐอเมริกา	18.50%	65.10%	16.40%	ผู้สูงอายุ วัยชราปานกลางมีภาวะเจริญพันธุ์และการย้ายถิ่นฐานสูงขึ้น
จีน	17.90%	68.40%	13.70%	การแก่ชราอย่างรวดเร็วเนื่องจากนโยบายลูกคนเดียว ที่สืบทอดมา “แก่ก่อนรวย”
บราซิล	20.80%	69.40%	9.80%	วัยก่อนวัย กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เติบโตกับความท้าทายของผู้มีรายได้ปานกลาง
ไนเจอร์	49.50%	47.80%	2.70%	วัยหนุ่มสาว อัตราการเจริญพันธุ์สูง ศักยภาพในการปันผลทางประชากร

2.2 แนวทางระดับภูมิภาคต่อผู้สูงอายุ

ภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกได้พัฒนาแนวทางการจัดการภาวะสูงวัยของประชากรที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสะท้อนถึงบริบททางวัฒนธรรม โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และขนบธรรมเนียมนโยบายของตน โดยทั่วไป ประเทศในยุโรปให้ความสำคัญกับระบบคุ้มครองทางสังคมและแนวทางการกำกับดูแล ซึ่งรวมถึงสวัสดิการบำนาญที่ครอบคลุม กฎหมายต่อต้านการเหยียดอายุ และการกำหนดอายุเกษียณ สหภาพยุโรปได้ส่งเสริมแนวทางการประสานงานผ่านโครงการริเริ่มต่างๆ เช่น เสาหลักสิทธิทางสังคมแห่งยุโรป (European Pillar of Social Rights) และโครงการจัดหาเงินทุนสำหรับโครงการส่งเสริมผู้สูงอายุอย่างเข้มข้น

สังคมผู้สูงอายุในเอเชีย ซึ่งกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรที่รวดเร็วที่สุดของโลก มักดำเนินกลยุทธ์ที่เน้นการแทรกแซงมากขึ้น การเพิ่มอายุเกษียณของจีนเมื่อเร็วๆ นี้ จาก 60 ปี เป็น 63 ปี สำหรับผู้ชาย และจาก 55 ปี เป็น 58 ปี สำหรับผู้หญิงวัยทำงาน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2568 เป็นตัวอย่างแนวทางโดยตรงนี้ในการยืดอายุการทำงาน ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกลางของสิงคโปร์เป็นอีกหนึ่งรูปแบบที่โดดเด่นของเอเชีย โดยเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคล ผ่านบัญชีออมทรัพย์ภาคบังคับสำหรับการดูแลสุขภาพที่อยู่อาศัย และการเกษียณอายุ ในขณะเดียวกัน ประเทศในยุโรปเหนืออย่างสวีเดนและเดนมาร์ก ได้ริเริ่มโมเดลความยืดหยุ่นด้านความมั่นคง (Flexicurity) ที่ผสมผสานความยืดหยุ่นของตลาดแรงงานเข้ากับหลักประกันสังคมที่แข็งแกร่ง และนโยบายการฝึกอบรมใหม่อย่างเข้มข้นสำหรับแรงงานทุกวัย

โมเดลเอเชียตะวันออกยังโดดเด่นด้วยการพึ่งพาการสนับสนุนจากครอบครัวมาโดยตลอด ซึ่งมีรากฐานมาจากประเพณีของขงจื้อเกี่ยวกับความกตัญญูทดแทนที่อย่างไรก็ตาม ตาข่ายนิรภัยที่ไม่เป็นทางการนี้กำลังเสื่อมถอยลงภายใต้แรงกดดันจากการขยายตัวของเมือง ขนาดครอบครัวที่เล็กลง และการมีส่วนร่วมของแรงงานหญิงที่เพิ่มขึ้น เพื่อรับมือกับปัญหานี้ รัฐบาลต่างๆ จึงได้เสริมการดูแลครอบครัวด้วยโครงการริเริ่มที่นำโดยรัฐ ยกตัวอย่างเช่น ญี่ปุ่นได้บังคับใช้ระบบประกันการดูแลระยะยาว (LTCI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 โดยให้บริการดูแลชุมชนและที่พักอาศัยแก่ประชาชนทุกคนที่มีอายุเกินเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินจากการดูแลผู้สูงอายุและลดภาระของครอบครัว

ในทางตรงกันข้าม แนวทางของอเมริกาเหนือโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา เน้นไปที่แนวทางที่

อิงตลาดและอายุเกษียณที่มีประสิทธิภาพที่มากขึ้น ระบบประกันสังคมของสหรัฐอเมริกาให้รายได้พื้นฐาน แต่ความมั่นคงในการเกษียณอายุส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ เงินบำนาญส่วนบุคคลและเงินออมส่วนบุคคล (เช่น แผน 401(k)) รูปแบบนี้ทำให้เกิดความแตกต่างอย่างมากในความพร้อมสำหรับการเกษียณอายุ ในทางกลับกัน ระบบบำนาญสาธารณะของแคนาดาซึ่งมีความแข็งแกร่งกว่า ประกอบกับนโยบายการเข้าเมืองเชิงรุกที่มุ่งบรรเทาการลดลงของประชากร ถือเป็นแนวทางแบบผสมผสานในซีกโลกตะวันตก อย่างไรก็ตาม ทั้งสองประเทศมีจุดเน้นร่วมกันในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแรงงานที่มีอายุยืนยาวขึ้น ผ่านนโยบายและสิ่งจูงใจสำหรับการเกษียณอายุที่ยืดหยุ่น

บทที่ 3

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ – ผู้สูงอายุ
เปลี่ยนโฉมเศรษฐกิจของประเทศ
อย่างไร

3.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจมหภาคและ การชะลอตัวของการเติบโต

ภาวะประชากรสูงอายุส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศผ่านหลายช่องทาง งานวิจัยแสดงให้เห็นอย่างต่อนื่องว่าสัดส่วนประชากรสูงอายุมีความสัมพันธ์กับการเติบโตของ GDP ที่ช้าลง โดยหลักแล้วเป็นผลมาจากอุปทานแรงงานที่ลดลงและศักยภาพในการลดผลผลิต การศึกษาสำคัญที่ครอบคลุมข้อมูลระดับรัฐของสหรัฐอเมริกาพบว่า การเพิ่มขึ้น 10% ของสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ทำให้ GDP ต่อหัวลดลง 5.7% ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวนี้ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากกำลังแรงงานที่หดตัวลง เนื่องจากมีจำนวนแรงงานน้อยลงเมื่อเทียบกับผู้พึ่งพา ก่อให้เกิดสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า "ภาระการพึ่งพาผู้สูงอายุ"

นอกเหนือจากอัตราการเติบโตโดยรวมแล้ว ประชากร
 สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของกิจกรรมทาง
 เศรษฐกิจและการเงินของรัฐบาล งานวิจัยที่ศึกษา 87
 ประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2560 พบว่า
 สังคมสูงอายุมิแนวโน้มที่จะจัดสรรงบประมาณภาครัฐ
 จากการศึกษาไปยังหมวดการคุ้มครองทางสังคมและ
 สิ่งแวดล้อม การปรับทิศทางทางการคลังครั้งนี้เกิดขึ้น
 เนื่องจากลำดับความสำคัญทางการเมืองเปลี่ยนไปเน้น
 ที่กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับ
 ความเสมอภาคระหว่างรุ่น หากการลงทุนในปัจจุบัน
 ขับเคลื่อนผลผลิตในอนาคต เช่น การศึกษาและ
 โครงสร้างพื้นฐาน ลดลงมากเกินไปช่องทางเศรษฐกิจ
 มหาภาคที่สำคัญแต่มีกฎกีดขวาง คือผลกระทบต่อ
 การออมและการลงทุน สมมติฐานวงจรชีวิต (Life-
 Cycle Hypothesis) ชี้ให้เห็นว่าบุคคลสะสมเงินออม
 ในช่วงวัยทำงานและเลิกออมเมื่อเกษียณอายุ เมื่อ
 ประชากรส่วนใหญ่เข้าสู่ช่วงเลิกออม อัตราการออม

รวมของประเทศอาจลดลง การลดลงของเงินทุนภายในประเทศนี้อาจนำไปสู่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่สูงขึ้นและการลงทุนในทุนเพื่อการผลิตที่ลดลง ส่งผลให้ศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวลดลง ปรัชญาการณีนี้อาจได้แก่ในญี่ปุ่นและบางส่วนของยุโรป ซึ่งอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็นส่วนหนึ่งเพื่อรับมือกับแรงกดดันด้านเงินฝืดที่เกิดจากปัจจัยด้านประชากรศาสตร์นี้

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้สูงอายุยังมีอิทธิพลต่อสถานะทางเศรษฐกิจภายนอกของประเทศ แรงงานที่หดตัวและรูปแบบการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปสามารถลดปริมาณการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการผลิต ขณะที่ความต้องการยาและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นอาจส่งเสริมการนำเข้า สิ่งนี้อาจนำไปสู่ภาวะดุลบัญชีเดินสะพัดที่ถดถอยลง สำหรับประเทศอย่างเยอรมนีและจีน ซึ่งพึ่งพาการเติบโตทางเศรษฐกิจที่

ขับเคลื่อนด้วยการส่งออกมาอย่างยาวนาน ภาวะ
ผู้สูงอายุเป็นความท้าทายพื้นฐานต่อแบบจำลอง
เศรษฐกิจของพวกเขา ซึ่งอาจจำเป็นต้องปรับสมดุล
ใหม่ให้การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมี
ฐานผู้บริโภคที่เล็กลงก็ตาม

3.2 ผลกระทบต่อภาคส่วนและการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบทางเศรษฐกิจของประชากรสูงอายุขยายวงกว้างเกินกว่าภาพรวมของเศรษฐกิจมหภาค ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงภาคอุตสาหกรรมเฉพาะด้าน การดูแลสุขภาพขยายตัวตามธรรมชาติในสัดส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง แรงงานในภาคการดูแลสุขภาพและการดูแลระยะยาวจำเป็นต้องเติบโตอย่างมากเพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรสูงอายุ ซึ่งสร้างทั้งโอกาสในการจ้างงานและแรงกดดันทางการคลัง ตลาดก่อสร้างและที่อยู่อาศัยกำลังเผชิญกับแรงกดดันในการปรับตัว เนื่องจากครัวเรือนสูงอายุมีแนวโน้มที่จะย้ายถิ่นฐานน้อยลง ซึ่งอาจลดความคล่องตัวของตลาด

ขณะเดียวกัน รูปแบบการใช้จ่ายของผู้บริโภคก็
เปลี่ยนไปสู่บริการด้านสุขภาพ กิจกรรมสันทนาการ
และผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ซึ่งสร้างทั้งความท้าทายและโอกาสสำหรับธุรกิจที่ปรับตัวเข้ากับการ
เปลี่ยนแปลงด้านอุปสงค์เหล่านี้

ภาคบริการทางการเงินกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ซึ่งมักเรียกกันว่า "การถ่ายโอนความมั่งคั่งครั้งใหญ่" เมื่อคนรุ่นเก่าจากไป สินทรัพย์จำนวนมากมหาศาลที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนจะถูกสืบทอดไปยังคนรุ่นใหม่ การถ่ายโอนนี้จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการลงทุนและความต้องการของลูกค้าในการบริหารความมั่งคั่งในขณะเดียวกัน ความต้องการผลิตภัณฑ์เพื่อการเกษียณอายุที่เป็นนวัตกรรม เช่น เงินรายปีและสินเชื่อแบบย้อนกลับ (Reverse Mortgage) จะเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อภาคการเงินในการพัฒนาโซลูชันที่ช่วยจัดการความเสี่ยงด้านอายุชั้ย นั้น

คือความเสี่ยงทางการเงินที่บุคคลจะมีอายุยืนยาวกว่า
เงินออม

ลักษณะงานที่ใช้แรงงานจำนวนมากในการดูแล
ผู้สูงอายุก่อให้เกิดความท้าทายสองประการ แม้ว่าจะ
ก่อให้เกิดงาน แต่ตำแหน่งงานเหล่านี้มักทำให้ระบบ
อัตโนมัติทำได้ยาก และในหลายประเทศมักมีลักษณะ
ค่าจ้างต่ำและอัตราการลาออกสูง ซึ่งอาจนำไปสู่การ
ขาดแคลนแรงงานและแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่องบประมาณ
ของรัฐในการอุดหนุนค่ารักษาพยาบาล เพื่อ
ตอบสนองความต้องการนี้ ภาคเทคโนโลยีและหุ่นยนต์
กำลังเผชิญกับการลงทุนที่เพิ่มขึ้นใน "เทคโนโลยีภูมิ
สารสนเทศ" ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์ช่วยเหลือ ระบบ
ตรวจสอบระยะไกล และหุ่นยนต์คู่ใจ โดยมีเป้าหมาย
เพื่อเพิ่มอิสระในการตัดสินใจของผู้สูงอายุและเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการดูแล ญี่ปุ่นซึ่งกำลังเผชิญกับ
ปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่างรุนแรงในภาคส่วนนี้

เป็นผู้นำระดับโลกในการพัฒนาและนำเทคโนโลยี
ดังกล่าวมาใช้

ท้ายที่สุด ภูมิศาสตร์ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
อาจเปลี่ยนแปลงไป ประชากรสูงอายุอาจกระจุกตัวอยู่
ในพื้นที่เฉพาะ เช่น พื้นที่ชนบทหรือชุมชนเกษียณอายุ
ในเขตชนบท ซึ่งไม่มีความพร้อมด้านการดูแล
สุขภาพและบริการเฉพาะทาง สิ่งนี้อาจก่อให้เกิดความ
เหลื่อมล้ำในระดับภูมิภาค ก่อให้เกิดภาระทางการเงิน
สาธารณะของท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็ทำให้พื้นที่อื่นๆ
มีโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ การ
ทำความเข้าใจผลกระทบเชิงพื้นที่เหล่านี้จึงเป็นสิ่ง
สำคัญยิ่งต่อการวางแผนระดับชาติและระดับภูมิภาค

ตาราง: ผลกระทบทางเศรษฐกิจของประชากรสูงอายุ

มิติทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบหลัก	ผลข้างเคียง
การเติบโตของจีดีพี	การลดลงของการเติบโตของ GDP ต่อหัว	รายได้ภาษีที่ลดลง <> - ความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศที่ลดลง <> - ศักยภาพในการหยุดนิ่งในระยะยาว
การจัดหาแรงงาน	ประชากรวัยทำงานลดลง	แรงกดดันด้านค่าจ้างในบางภาคส่วน <> - แรงจูงใจด้านระบบอัตโนมัติที่เพิ่มขึ้น <> - การพึ่งพาการย้ายถิ่นฐานมากขึ้น
ผลผลิต	ผลกระทบผสมผสานกับการลดลงที่อาจเกิดขึ้น	พบกับความท้าทายในการปรับตัวระหว่างพรีเมียมกับเทคโนโลยี <> - การเปลี่ยนแปลงภาคส่วนไปสู่การบริการที่มีประสิทธิภาพน้อยลง
การเงินสาธารณะ	เพิ่มการคุ้มครองทางสังคมและการใช้จ่ายด้านสุขภาพ	การตัดงบประมาณด้านการศึกษา/โครงสร้างพื้นฐานที่อาจเกิดขึ้น <> - หนี้สาธารณะที่สูงขึ้น <> - ความกังวลเรื่องความเสมอภาคระหว่างรุ่น
การออมและการลงทุน	อัตราการออมรวมของประเทศลดลง	ต้นทุนเงินทุนที่สูงขึ้น <> - การลงทุนที่ลดลงในสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ <> - ความกดดันต่อระบบบำนาญ
รูปแบบการบริโภค	มุ่งสู่การดูแลสุขภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ และบริการ	โอกาสทางการตลาดที่เปลี่ยนแปลง <> - การจัดสรรภาคส่วนใหม่ <> - การเติบโตของ "เศรษฐกิจเงิน"

สรุป

ผลกระทบทางเศรษฐกิจของประชากรสูงอายุนั้นมีความสำคัญและหลากหลายมิติ แต่ละมิติเน้นย้ำถึงผลกระทบในระยะสั้นและผลกระทบระยะยาวที่อาจส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจ การทำความเข้าใจพลวัต

เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบายและ
การวางแผนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองต่อ
การเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์

มิติทางเศรษฐกิจ ผลกระทบหลัก ผลกระทบรอง
การเติบโตของ GDP การลดลงของการเติบโตของ
GDP ต่อหัว รายได้จากภาษีที่ลดลง ความสามารถในการ
การแข่งขันระหว่างประเทศที่ลดลง ความเสี่ยงต่อภาวะ
เศรษฐกิจซบเซา

อุปทานแรงงาน ประชากรวัยทำงานที่ลดลง แรงกดดัน
ด้านค่าจ้างในบางภาคส่วน แรงจูงใจจากระบบอัตโนมัติ
ที่เพิ่มขึ้น และการพึ่งพาการย้ายถิ่นฐานที่มากขึ้น
ผลผลิต ผลกระทบที่หลากหลายและมีแนวโน้มลดลง
เผชิญกับความท้าทายด้านการปรับตัวของเบี้ย
ประกันภัยเทียบกับเทคโนโลยี การเปลี่ยนผ่านภาคส่วน
ไปสู่งานบริการที่มีประสิทธิผลน้อยลง

การเงินสาธารณะ การคุ้มครองทางสังคมและการใช้
 จ่ายด้านสุขภาพที่เพิ่มขึ้น การลดค่าใช้จ่ายด้าน
 การศึกษา/โครงสร้างพื้นฐานที่อาจเกิดขึ้น หนี้
 สาธารณะที่สูงขึ้น และความกังวลเรื่องความเสมอภาค
 ระหว่างรุ่น

การออมและการลงทุน อัตราการออมรวมของประเทศ
 ลดลง ตันทุนเงินทุนที่สูงขึ้น การลงทุนในสินทรัพย์ที่มี
 ประสิทธิภาพลดลง แรงกดดันต่อระบบบำนาญ
 รูปแบบการบริโภคเปลี่ยนไปสู่การดูแลสุขภาพ การ
 พักผ่อน และบริการ

โอกาสทางการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดสรร
 งบประมาณใหม่ตามภาคส่วน การเติบโตของ
 "เศรษฐกิจเงิน"

